

Wojewoda Pomorski

Gdańsk, 19 lutego 2026 r.

FB-III.431.27.2025.JJ

Wystąpienie pokontrolne

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Gmina Człuchów¹.

Przedmiot kontroli:

Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków otrzymanych z Funduszu Solidarnościowego.

Okres objęty kontrolą:

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych². Kontrola planowa, w trybie zwykłym przeprowadzona w trybie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³.

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

od 1 do 15 lipca 2025 r., przy czym czynności kontrolne na miejscu w Jednostce prowadzono w planowanym okresie od 1 do 9 lipca 2025 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Pan Paweł Gibczyński – pełniący funkcję Wójta Gminy Człuchów od dnia 23 listopada 2018 r.

Skład zespołu kontrolującego:

Joanna Jędrysiak – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli Finansowej Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, działająca na podstawie upoważnienia nr 26/2025 z dnia 25 czerwca 2025 r. wydanego przez Wojewodę Pomorskiego.

Kontrolę wpisano do książki kontroli:

¹ z siedzibą władz przy ul. Szczecińskiej 33, 77-300 Człuchów.

² tj. Dz.U. z 2025 r. poz. 1483.

³ tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

1 lipca 2025 r.

Ocena kontrolowanej działalności:

Pozytywna z nieprawidłowościami.

Ustalenia

Szczegółowy zakres kontroli obejmował prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków otrzymanych przez Gminę Człuchów z Funduszu Solidarnościowego w zakresie Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej pod względem legalności, rzetelności i gospodarności, w oparciu o zapisy ewidencji księgowej w konfrontacji ze stanowiącymi podstawę do tych zapisów dowodami źródłowymi, wyciągami bankowymi oraz pozostałą dokumentacją źródłową związaną z realizacją ww. Programu.

Realizacją zadania objętego przedmiotową kontrolą zajmował się bezpośrednio Urząd Gminy w Człuchowie.

W toku kontroli stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości, które zostały uwzględnione przy formułowaniu oceny końcowej kontrolowanej Jednostki, tj.:

- błędne wykazanie w sprawozdaniu z realizacji Programu całkowitej liczby osób niepełnosprawnych, którym przyznano usługi asystencji osobistej w 2024 r.,
- zawyżenie kwoty łącznego wynagrodzenia brutto dla asystenta o 1 roboczogodzinę w kwocie 50,00 zł brutto, co stanowi wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem.

Prawidłowość wykonania zadania dofinansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego zrealizowanego w ramach programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, których adresatami są:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie:
 - o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo
 - traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi powyżej, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Celem rozpowszechnienia usług asystencji osobistej jest zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej niezależnego/samodzielnego i aktywnego życia.

W związku z realizacją resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej (obecnie: Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024, Wojewoda Pomorski zawarł z Gminą Człuchów **umowę nr AOON-JST/07/2024 z dnia 7 lutego 2024 r.** Wskazana umowa została zawarta na podstawie art. 13 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.⁴

Zapisy ww. umowy stanowiły m.in., iż:

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 647,1407 i 1429

- Gmina zobowiązuje się realizować umowę z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie (...) w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację zadania oraz osiągnięcie celów określonych w umowie oraz w Programie,
- wydatki w ramach Programu będą kwalifikowane, jeżeli zostaną faktycznie poniesione w okresie realizacji zadania, tj. od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.,
- Gmina zobowiązuje się do zwrotu niewykorzystanej części środków w terminie do dnia 15 stycznia 2025 r. oraz zwrotu odsetek bankowych od otrzymanych środków w terminie do dnia 15 stycznia 2025 r.,
- Gmina zobowiązuje się do podejmowania działań informacyjnych dotyczących finansowania zadania ze środków Funduszu przyznanych w ramach Programu, zgodnie z art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia o finansach publicznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych⁵,
- Gmina zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej z realizacji Programu, a także przekazania Wojewodzie sprawozdania końcowego z realizacji Programu, w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania.

Na realizację ww. zadania Wojewoda Pomorski zobowiązał się przekazać Gminie środki z Funduszu Solidarnościowego w łącznej kwocie **1.699.572,48 zł**, w trzech transzach, tj. odpowiednio:

- 849.786,24 zł – w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy (środki wpłynęły na wskazany w umowie rachunek bankowy 28 lutego 2024 r.),
- 424.893,12 zł – w terminie do dnia 31 lipca 2024 r. (środki wpłynęły na wskazany w umowie rachunek bankowy 25 lipca 2024 r.),
- 424.893,12 zł – w terminie do dnia 31 października 2024 r. (środki wpłynęły na wskazany w umowie rachunek bankowy 14 października 2024 r.).

⁵ Dz. U. poz. 953, z późn. zm.

W dniu 27 lutego 2024 r. na rachunek bankowy wskazany przez Gminę w zawartej z Wojewodą umowie, wpłynęły także środki przeznaczone na pokrycie kosztów obsługi Programu w wysokości **33.991,45 zł** (2 % środków przekazanych na realizację Programu).

Podsumowując Wojewoda Pomorski na realizację przez Gminę zadań wynikających z Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – przekazał Gminie środki w łącznej wysokości **1.733.563,93 zł**.

W złożonym wniosku na środki finansowe z Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024, Gmina Człuchów wykazała, iż planowana liczba osób niepełnosprawnych, którym przyznane zostaną usługi asystencji osobistej wyniesie 70.

W piśmie z dnia 7 lipca 2025 r. kontrolujący zwrócił się z prośbą o wskazanie, w jaki sposób oszacowano potencjalną liczbę uczestników Programu.⁶ W odpowiedzi z dnia 10 lipca 2025 r. Wójt Gminy Człuchów wskazał, iż „Liczbę potencjalnych uczestników oszacowano na podstawie analizy:

- zgłoszeń i zapytań kierowanych do jednostki w latach ubiegłych,
- danych z poprzednich edycji Programu, tj. listy osób korzystających z programu AOOD edycja 2023 – 59 osób, listy osób oczekujących na wsparcie – lista rezerwowa z roku 2023 – 14 osób, co daje łącznie 73 osoby w oczekiwaniu na usługi asystenckie w roku 2024,
- oraz informacji pozyskanych od pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz środowisk wspierających osoby z niepełnosprawnościami.”

W 2024 roku do Urzędu Gminy Człuchów wpłynęło 91 kart zgłoszeniowych do Programu "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" – edycja 2024.”⁷

Ustalono, iż Gmina Człuchów w okresie od 12 stycznia do 31 grudnia 2024 r. udzieliła usług asystencji osobistej na rzecz **76 osób z niepełnosprawnościami** (pozostałe 15 osób zgłoszonych do Programu z uwagi na niewystarczające środki dotacji zostało uwzględnionych na liście rezerwowej) zamieszkałych na terenie Gminy (zwanych dalej: Uczestnikami)

⁶ akta kontroli str. 16-17 pismo w toku czynności kontrolnych nr 1

⁷ akta kontroli str. 18 odpowiedź na pytania ws. kontroli nr 1

w liczbie łącznej 30.393 godzin usług asystencji, w tym uczestników posiadających orzeczenia o:

- znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną – 44 osób, 19.267 godzin usług asystencji
- znacznym stopniu niepełnosprawności – 20 osób, 8.102 godziny usług asystencji,
- umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną – 1 osoba, 300 godzin usług asystencji,
- umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – 9 osób, 2.111 godzin usług asystencji.

Ponadto usługi świadczone dla 2 dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniem – konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znaczną ograniczoną możliwością egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, w łącznej ilości 613 godzin asystencji osobistej.

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż **w sporządzonym i przekazanym Wojewodzie Pomorskiemu sprawozdaniu z realizacji Programu błędnie wykazano łączną liczbę osób niepełnosprawnych, którym przyznano usługi asystencji osobistej w 2024 r., tj. 69 uczestników.**

W Urzędzie Gminy Człuchów nie obowiązywała żadna pisemna procedura dotycząca realizacji Programu, w związku z czym kontrolujący zwrócił się z pisemnym zapytaniem, w jaki sposób dokonywano wyboru uczestników Programu oraz osób świadczących usługi asystencji osobistej – asystentów.

W odpowiedzi z dnia 10 lipca 2025 r. Wójt Gminy Człuchów ⁸ poinformował, iż „Uczestników Programu wyłoniono na podstawie kart zgłoszeniowych. Przy przyznawaniu usług asystencji osobistej Gmina kierowała się przede wszystkim potrzebami osób z niepełnosprawnościami posiadającymi orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne, a także osób samotnie gospodarujących, które nie mają możliwości korzystania ze wsparcia ze strony bliskich. Uwzględniono również zalecenie, aby w pierwszej kolejności

⁸ akta kontroli str.18 – odpowiedź na pytania ws. kontroli nr 1

zapewnić taki sam poziom wsparcia, jak w poprzedniej edycji Programu, osobom, które już korzystały z usług asystenckich. Dodatkowym kryterium była realna gotowość do skorzystania z usług, potwierdzona przez wskazanie konkretnego asystenta we wniosku. Wnioski, które nie zawierały wskazania asystenta, zostały umieszczone na liście rezerwowej, z możliwością uruchomienia usługi w późniejszym terminie – w miarę dostępności środków lub rezygnacji innych uczestników. (...) W pierwszej kolejności osoby świadczące usługi asystencji osobistej były wskazywane przez uczestników Programu lub ich opiekunów prawnych. Kandydaci na asystentów, aby zostać zakwalifikowani do świadczenia usług, zobowiązani byli do przedłożenia dokumentów potwierdzających posiadanie wymaganych kwalifikacji lub co najmniej 6-miesięcznego doświadczenia w udzielaniu bezpośredniego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami. Dodatkowo musieli spełniać wszystkie wymogi określone w Programie. W przypadku, gdy uczestnik lub jego opiekun prawny nie wskazał kandydata na asystenta, gmina przedstawiała kilka propozycji spośród doświadczonych asystentów, umożliwiając osobie z niepełnosprawnością dokonanie wyboru osoby, która najlepiej odpowiadała jej potrzebom i oczekiwaniom.”

W nawiązaniu do powyższego wyjaśnienia, kontrolujący w dniu 11 lipca 2025 r.⁹ zwrócił się do Wójta Gminy z zapytaniem, ile było przypadków wskazania asystenta przez Gminę w sytuacji, gdy uczestnik Programu, nie wskazał sam asystenta. W odpowiedzi z dnia 14 lipca 2025 r.¹⁰ Wójt Gminy Człuchów wyjaśnił, iż „(...) wystąpiły trzy przypadki, w których uczestnicy nie wskazali we wnioskach osoby do pełnienia funkcji asystenta. W takich sytuacjach Gmina mając na uwadze konieczność zapewnienia wsparcia osobom zakwalifikowanym do Programu, zaproponowała kandydatury spośród doświadczonych asystentów. Ostateczna decyzja o wyborze asystenta należała jednak zawsze do uczestnika Programu.” W przedłożonym wyjaśnieniu szczegółowo opisano okoliczności wyboru asystentów oraz przedłożono dokumentację dotyczącą asystentów.

W nawiązaniu do powyższego należy wskazać, iż podstawę do wyboru potencjalnych zleceniobiorców świadczących usługi asystencji – obok m.in. kryteriów doświadczenia

⁹ akta kontroli str. 19 – pismo w toku czynności kontrolnych nr 2

¹⁰ akt kontroli str. 20 – odpowiedź na pytania ws. kontroli nr 2

powinny też stanowić zasady wynikające z zapisów art. 44 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W 2024 r. w Gminie Człuchów obowiązywały następujące limity godzin asystencji osobistej przypadające na jedną osobę z niepełnosprawnością, tj.:

- do 514 godzin rocznie – osoba z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i sprzężeniu,
- do 444 godzin rocznie – osoba z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- do 300 godzin rocznie – osoba z orzeczeniem o miarkowanym stopniu niepełnosprawności i sprzężeniu,
- do 264 godzin rocznie – osoba z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- do 360 godzin rocznie – dziecko z niepełnosprawnością.

Przyznane limity godzin asystencji osobistej mieściły się w limitach wynikających z Programu.

W złożonym wyjaśnieniu Wójt Gminy¹¹ poinformował, iż „w związku przyznaniem środków finansowych w kwocie niższej o około 40 % od kwoty wnioskowanej, Gmina dostosowała limity godzin do dostępnego budżetu, z możliwością zwiększenia liczby godzin osobom wymagającym szczególnego wsparcia.”

W toku czynności kontrolnych okazano wykaz umów zleceń zawartych z asystentami.¹² Szczegółową kontrolą objęto 15 % wydatków poniesionych na realizację Programu, tj. 11 osób – asystentów i uczestników. Doboru próby do kontroli dokonano metodą niestatystyczną – losowo w oparciu o osąd ekspercki kontrolera. Na podstawie analizy przedstawionej kontrolującemu dokumentacji stwierdzono, iż:

- zgłoszenie do Programu następowało na podstawie złożonych przez Uczestnika: karty zgłoszeniowej, oświadczenia wskazanego asystenta, karty zakresu czynności w ramach asystencji osobistej do Programu, orzeczenia o niepełnosprawności lub

¹¹ akta kontroli str. 18 – odpowiedź na pytania ws. kontroli nr 1

¹² akta kontroli str. 21-24 – wykaz umów zleceń w ramach Programu

stopniu niepełnosprawności, klauzuli informacyjnej w Programu oraz klauzuli informacyjnej RODO,

- asystenci oraz Uczestnicy Programu byli informowani o zakwalifikowaniu się do Programu telefonicznie lub pisemnie w zależności od preferencji i dostępności danych kontaktowych,
- Gmina realizowała usługi asystencji osobistej w oparciu o zawarte z asystentami osobistymi osób niepełnosprawnych (zwanymi dalej: asystentami), umowy zlecenia na usługi asystencji osobistej w ramach Programu, w których określone zostały: wymiary świadczonych usług, zasady ich świadczenia, zakres świadczonych usług oraz warunki przysługującego wynagrodzenia. W ww. umowach określono wysokość należnego wynagrodzenia z tytułu wykonywania usługi – tj. 50,00 zł brutto za 1 godzinę zegarową świadczonych usług. Ponadto zawarto z asystentami umowy o wykorzystanie prywatnego samochodu do celów służbowych,
- we wszystkich poddanych kontroli kartach zgłoszeniowych o przyznanie usług asystenta, Uczestnicy wskazali osoby świadczące usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej,
- podstawą wypłaty wynagrodzeń dla asystentów były miesięczne rachunki oraz karty realizacji usług asystenckich w ramach Programu zawierające szczegółową ewidencję przepracowanych godzin oraz w przypadku korzystania z samochodu prywatnego, ewidencję przebiegu pojazdu, a także w przypadku korzystania z wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych – bilety wstępu,
- przyznane limity godzin asystencji osobistej mieściły się w limitach ustalonych przez Gminę,
- usługi w ramach asystencji osobistej świadczone były przez osoby posiadające kwalifikacje niezbędne do wykonywania usług asystencji osobistej,
- w trakcie realizacji usług nie świadczone osobom niepełnosprawnym równocześnie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, usług finansowanych w ramach Funduszu Solidarnościowego lub usług obejmujących analogiczne wsparcie, finansowane z innych źródeł,

Wydział Finansów i Budżetu

Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku
ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk
tel.: 58 30 77 245, e-mail: wfb@gdansk.uw.gov.pl
<https://www.gov.pl/web/uw-pomorski>

- nie przekroczono maksymalnego kosztu na 1 godzinę zegarową pracy asystenta określonego w Programie,
- realizując usługi asystenckie nie przekroczono limitu godzin miesięcznie na jednego uczestnika Programu,
- na podstawie przedłożonych do kontroli Kart realizacji usług asystencji osobistej w ramach Programu dla 11 uczestników poddanych kontroli ustalono, iż zrealizowano łącznie 4.442 godzin usług asystencji.

Jednakże w toku weryfikacji wybranej próby do kontroli stwierdzono, iż:

- błędnie ustalono liczbę godzin zrealizowanej usługi, tj. uczestnika programu Pan E.Z.
 - asystent Pani D.H. w karcie realizacji usług asystencji osobistej w ramach Programu w dniu 1 czerwca 2024 r. wykazano 5 godzin jako liczbę zrealizowanych usług w godzinach od 9.00 do 13.00, co zgodnie z obliczeniami matematycznymi daje 4 godziny.¹³ **Powyższe spowodowano zawyżenie kwoty łącznego wynagrodzenia brutto wynikającego z rachunku nr 6/2024 z dnia 1 lipca 2024 r. o 50,00 zł brutto. Na tej podstawie należy uznać, że kwota 50,00 zł wykorzystana została niezgodnie z przeznaczeniem,**
- usługa w ramach asystencji osobistej świadczona przez asystenta Panią M. K. była na podstawie referencji sołtysa, z których nie wynika, iż posiada ona co najmniej 6-miesięczne doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom z niepełnosprawnością.¹⁴ W związku z powyższym, w dniu 7 lipca 2025 r. kontrolujący zwrócił się z prośbą o wskazanie na jakiej podstawie uznano, iż Pani M. K. posiada doświadczenie w udzielaniu pomocy osobom z niepełnosprawnościami. W odpowiedzi z dnia 10 lipca 2025 r. Wójt Gminy Człuchów wyjaśnił, iż „W trakcie rekrutacji Pani M.K. złożyła oświadczenie o gotowości do realizacji usług asystencji oraz załączyła referencje wystawione przez sołtysa Kiełpin. Referencje te potwierdzały, że w okresie od 29.09.2024 r. do 06.10.2016 r. udzielała bezpośredniej pomocy swojej babci Pani J.K., w codziennych czynnościach życiowych. (...) W związku z wątpliwościami zgłaszanymi podczas kontroli – dotyczącymi braku jednoznacznego

¹³ akta kontroli str. 25-33 – dokumentacja asystenta

¹⁴ akta kontroli str. 34-38 – dokumentacja asystenta

potwierdzenia, że osoba, której udzielano wsparcia, posiadała orzeczenie o niepełnosprawności – realizator Programu poprosił Panią M.K. o złożenie dodatkowych wyjaśnień. W dniu 09.07.2025 r. przekazała ona dokumenty uzupełniające, w tym wypis z orzeczenia ZUS z dnia 14.08.1989 r. potwierdzający, iż Pani J.S. posiadała orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, a także zaświadczenie pielęgniarki środowiskowej o prowadzonych świadczeniach pielęgniarskich w środowisku. (...).”¹⁵ Powyższe wyjaśnienie uwzględniono,

- przyjęcie do rozliczenia kosztów dotyczących zakupu biletu wstępu na wydarzenie rozrywkowe asystenta Pani J.G. – z przedstawionej kontrolującemu karty realizacji usług asystencji osobistej nie wynika, iż w godzinach wydarzenia rozrywkowego były świadczone usługi asystencji (koncert w dniu 2 listopada 2024 r. godz. 20.00, usługi asystencji w godzinach od 9.00 do 13.00 w opisie miejsca usługi – poza miejscem zamieszkania¹⁶. W związku z powyższym, w dniu 7 lipca 2025 r. kontrolujący zwrócił się z prośbą o wskazanie, na jakiej podstawie przyjęto do rozliczenia wyżej opisane koszty. W odpowiedzi z dnia 10 lipca 2025 r. Wójt Gminy Człuchów wyjaśnił, iż „(...) Choć wydarzenie nie zostało ujęte w karcie realizacji usług, do dokumentacji dołączano bilet potwierdzający obecność asystenta, co w ocenie realizatora stanowiło wystarczający dowód wykonania usługi. W związku z wątpliwościami podczas kontroli, poproszono Panią J.G. o złożenie pisemnych wyjaśnień. Z wyjaśnień złożonych w dniu 09.07.2025 r. wynika, iż wyjazd na koncert miał również charakter prywatny, gdyż uczestniczyła w nim wspólnie z rodziną, co było powodem niewpisania godzin pracy do karty usług. Niemniej jednak asystentka zapewniła wsparcie uczestniczące podczas wydarzenia. (...)”

Odnosząc się do powyższego wyjaśnienia należy wskazać, iż przyjęcie do rozliczenia kosztów związanych z zakupem biletów budzi wątpliwości co do uczestników wydarzenia rozrywkowego, albowiem bilety nie były imienne. Powyższy wydatek

¹⁵ akta kontroli str. 18 – odpowiedź na pytania ws. kontroli nr 1

¹⁶ akta kontroli str. 39-48 – dokumentacja asystenta

powinien być szczegółowo zweryfikowanych przez pracowników Gminy przed dokonaniem wypłaty

Na podstawie zapisów wyodrębnionej ewidencji księgowej zadania (konto 139)¹⁷ oraz wyciągów bankowych¹⁸ ustalono, iż Gmina Człuchów na realizację przedmiotowego Programu wydatkowała środki w łącznej kwocie **1.684.624,70 zł**, w tym:

- **1.645.156,63 zł** – tytułem wynagrodzeń za zawarte umowy zlecenia dotyczące świadczenia usług asystencji oraz kosztów związanych bezpośrednio z realizacją ww. usług, w tym m.in. koszt przejazdu asystentów własnym środkiem transportu w związku z wyjazdami, które dotyczą realizacji usług wymienionych w treści Programu, czy też zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe dla asystenta towarzyszącemu uczestnikowi,
- **6.441,51 zł** – tytułem ubezpieczeń OC oraz NNW Asystentów związanych ze świadczeniem asystencji osobistej,
- **33.026,56 zł** – środki przeznaczone na pokrycie kosztów obsługi Programu, z których sfinansowano:
 - dodatki specjalne przyznane dla 3 pracowników Urzędu Gminy w związku z okresowym zwiększeniem zakresu wykonywanych zadań związanych z rozliczeniem kart realizacji usług oraz kosztów i wydatków asystentów w ramach programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024” – w wysokości 21 % wynagrodzenia zasadniczego na okres od stycznia do grudnia 2024 r. na podstawie art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych¹⁹ oraz zarządzenia nr 139/2021 Wójta Gminy Człuchów z dnia 13 grudnia 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Człuchów (z późn. zm.) – kwota 31.394,88 zł,
 - zakup materiałów biurowych – kwota 1.631,68 zł.

¹⁷ akta kontroli str. 49-61 wyodrębniona ewidencja księgowa

¹⁸ akta kontroli str. 62-171 wyciągi bankowe

¹⁹ tj. Dz. U. 2023 poz. 530

Ustalono, iż kwota wydatkowana na pokrycie kosztów obsługi Programu stanowiła **2,00%** środków przekazanych (wydatkowanych) na obsługę Programu tj. udział ww. środków był zgodny z dyspozycją wynikającą z zapisów pkt VI.21 Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024.

Niewydatkowana kwota w wysokości **48.939,23 zł** została zwrócona na rachunek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku²⁰, z czego:

- kwota 47.974,34 zł dotyczyła zwrotu niewykorzystanych środków na realizację zadania,
- kwota 964,89 zł dotyczyła zwrotu niewykorzystanych środków przekazanych tytułem kosztów obsługi Programu.

Ponadto zwrócono kwotę 192,61 zł, która dotyczyła zwrotu odsetek bankowych od niewykorzystanych środków na realizację zadania i przekazanych tytułem kosztów obsługi Programu.

Zwrotu niewykorzystanej części środków oraz odsetek bankowych Gmina dokonała w dniu 10 stycznia 2025 r., tj. zgodnie z terminem określonym w § 3 ust. 9 przedmiotowej umowy. W piśmie z dnia 7 lipca 2025 r. kontrolujący zwrócił się z prośbą o wskazanie przyczyn niewykorzystania środków Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu w wysokości 47.974,34 zł. W odpowiedzi z dnia 14 lipca 2025 r. Wójt Gminy Człuchów wyjaśnił, iż „Niewykorzystane środki w wysokości 47.974,34 zł z Funduszu Solidarnościowego wynikały z następujących przyczyn:

- niewykorzystania przez uczestników przyznanego limitu godzin usług asystenckich – 4.867,02 zł,
- oszczędności wynikających z niższych kosztów ubezpieczenia OC i NNW asystentów – 2.331,59 zł,
- niewykorzystanie środków przeznaczonych na przejazdy asystentów własnym środkiem transportu oraz zakup biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe i społeczne – 40.775,73 zł, które wynikało z ograniczeń formalno-księgowych.

²⁰ akta kontroli str. 172-174 wyciąg bankowy, PK

Gmina przeprowadziła ostatnią aktualizację budżetu w drugiej połowie listopada opierając się na oszczędnościach z września i października, które zostały przeznaczone na sfinansowanie dodatkowych usług asystenckich dla trzech uczestników z listy rezerwowej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, obejmujących listopad i grudzień. Natomiast oszczędności związane z listopadem związane z grudniem ujawniły się dopiero w grudniu po rozliczeniu kart realizacji usług asystenckich oraz uzgodnień kosztów i wydatków Programu, co uniemożliwiło ich wcześniejsze formalne i realne wykorzystanie”.²¹

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż otrzymane środki zostały wydatkowane do 31 grudnia 2024 r. a zatem w wymaganym terminie.

Ustalono, iż Gmina prowadziła wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową oraz ewidencję księgową z realizacji Programu w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. W toku czynności kontrolnych przedstawiono kontrolującemu ewidencję księgową wraz z wyciągiem bankowym z wyodrębnionego rachunku bankowego do obsługi środków z Funduszu.

Ponadto Gmina wypełniła obowiązek informacyjny, określony w § 5 ust. 1 umowy zawartej z Wojewodą Pomorskim nr AOON-JST/07/2024 z dnia 7 lutego 2024 r. Informacja o realizacji finansowanego ze środków Funduszu zadania w ramach Programu została zamieszczona na stronie internetowej Gminy Człuchów oraz na profilu w internetowym serwisie społecznościowym (Facebook). Ponadto, informacje zostały również zamieszczone na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie oraz w gminnej gazetce „GMINA CZŁUCHÓW”. Z informacji uzyskanych od pracownika Gminy (koordynatora Programu) wynika, iż w siedzibie Urzędu Gminy umieszczony został plakat informacyjny dotyczący dofinansowania ze środków Funduszu. W toku czynności kontrolnych okazano kontrolującemu wzór plakatu, jednakże, nie było możliwości sprawdzenia czy Gmina wypełniła ww. obowiązek informacyjny z uwagi na fakt, iż zgodnie z ww. rozporządzeniem plakat informacyjny musiał być wyeksponowany do dnia rozliczenia projektu.

²¹ akt kontroli str. 20 – odpowiedź na pytania ws. kontroli nr 2

W toku kontroli okazano protokoły kontroli doraźnych świadczenia usług asystencji osobistej przeprowadzonych u uczestników ww. Programu (łącznie 13 protokołów), w związku z czym należy uznać, iż wypełniono dyspozycję wynikającą z zapisów części IV ust. 29 Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego” – edycja 2024.

Gmina sporządzała i przesała do Wojewody Pomorskiego sprawozdanie z realizacji Programu w dniu 29 stycznia 2025 r., tj. zgodnie z § 8 pkt 1 umowy nr AOON-JST/07/2024 Wykazane w sprawozdaniu dane w zakresie rozliczenia środków finansowych wykorzystanych na realizację Programu były zgodne ze stanem faktycznym – z wyjątkiem jak wskazano już wyżej, liczby osób, którym przyznano usługi asystencji osobistej.

Na podstawie ustaleń dokonanych w przedmiocie kontroli, tj. „Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków otrzymanych z Funduszu Solidarnościowego” – kontrolowaną działalność ocenia się – **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości był m.in. brak wystarczającego nadzoru nad sporządzeniem sprawozdań oraz weryfikacją dokumentacji stanowiącej podstawę rozliczeń usług asystencji osobistej.

Skutkami powyższego było m.in. wykazanie danych niezgodnych ze stanem faktycznym w złożonym do Wojewody sprawozdaniu oraz wykorzystanie niezgodnie z przeznaczeniem środków w kwocie 50,00 zł.

Osobami odpowiedzialnymi za stwierdzone nieprawidłowości są: Wójt Gminy Człuchów oraz Skarbnik Gminy.

ZALECENIA I WNIOSKI

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, na podstawie art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej zalecam:

1. dokładanie należytej staranności przy sporządzaniu sprawozdania z realizacji Programu w celu wyeliminowania nieprawidłowości polegających na wykazywaniu danych niezgodnych ze stanem rzeczywistym,
2. przekazanie na rachunek nr 22 1010 1140 0067 2518 9230 1000 w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, kwoty 50,00 zł stanowiącej dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem (w związku z zawyżeniem kwoty łącznego wynagrodzenia brutto dla asystenta o 1 roboczogodzinę) wraz z odsetkami liczonymi od dnia 27 lutego 2024 r. (data przekazania dotacji).

Na podstawie art. 49 w zw. z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli proszę o przedstawienie, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego dokumentu: informacji o sposobie wykonania zaleceń lub o przyczynach ich niewykorzystania.

Wojewoda Pomorski

/dokument podpisany elektronicznie/